

Kampen om Narvik

Divisjonskontorets ordre til regimentschefen, oberst Sundt

„Det skal skytes på tyskerne, men ikke på engelskmennene

For opprettelsen av et skikkelig forsvar hadde obersten aldri fått ørens lyd. Nu, da det vilde ha været vanvidd å ta kampen op med tyskerne, fikk han fra høieste hold denne beskjed: «Det er De som har utspillet og de fulle ansvar!»

Da jeg satt i salongen til hr. Askim, pekte han på nogen visittkort som lå på bordet, og sa: «Disse karene her kommer nok til De, også.» Det var visittkortene til endel journalister, Bl. a. en amerikaner og en engelskmann.

Engelskmannen var en nevø av Winston Churchill.

Hr. Askim fikk rett — neste dag, mandag, kom Churchills nevø på visitt. Jeg spurte hvorfor han kom til Narvik, og til det svarte han at det var jo en kjent by som det hadde interesse for å sende engelske lesere å høre litt nærmere om. Det hadde været litt kluss med valget i de ferdige blokkhusene, og fra Narvik var befestet. Narvik måtte uten tvil betraktes som en åpen by.

ulykkes-, livs- og alderdomstrygget.

Søndag, den 7. april 1940.

Jeg vil nu gå over til å skildre det som hendte i dagene 7. til 9. april, idet jeg vil understreke at tyskerne kom til Narvik tirsdag, den 9. april om morgenen.

Søndag, den 7. april gikk jeg på vitlenne dag, men de fikk endog et sammen med panserskipet «Eidsvold» var kommet til Narvik noen dager før. Panserskipene stod ikke under min kommando, men chefen, kommandørkaptein Askim, skulde samarbeide med mig.

Dette er ikke blitt gjort.

Ramsund befestninger som ligger ute i fjorden og som blev påbegynt for min menneskealder siden, er ikke blitt gjort ferdig. Og da jeg i februar, mars

nogen eksempler

I Narvik var 3 unge piker i østbyen kommet sammen for å hygge sig i den enes hjem. De kokte kaffe og hadde samlet sig ved et vindu med utsikt over Rombakken. Den ene pikens mor bad piken om ikke å stå ved vinduet, men før de var kommet sig vekk, sendte en engelsk jager en granat inn i huset og drepte alle tre.

En hel del civilpersoner fra Øyjord hadde vært i Narvik og kjøpt levnedsmidler. De samlet sig på bryggen nede i Taraldsvik for å ro over Rombakken, da en engelsk jager uten videre sendte en granat inn i flokken og drepte alle.

Under mitt fangenskap hadde jeg eller ca. 8 mennesker. Jeg så bryggen for noen dager siden, den var skutt i stykker. Ikke en eneste av dem kom med av på midten. Denne ulykke foregikk i mai måned, da det i Nord-Norge er helt lyst. Og delsen angår er nok å nevne at de omtalte Adolf Hitler og Hermann Göring som henholdsvis Adolf og Hermann. De hadde den største respekt for begge. Den eneste forskjell var at de kunde fortelle skryterier om Hermann, men aldri om Adolf. Tysklands fører blev aldri gjort til gjenstand for skrytefortellinger.

Den største tapelighet engelskmennene har gjort

er derfor at de har truet med å knuse nasjonalsocialismen, hvilket er det samme som å knuse den tyske arbeidernes nuværende høie levestandard. Ved dette sitt program har England gjort sig til å sette tropper i land, og etter den tyske arbeidertid sin dødsfiende landsetningen med en voldsom går derfor hver eneste tysk soldat gladelig i døden.

Og nu et ord om nordmennenes en- og to tredjedels tapelighet. Jeg vendte tilbake til Narvik etter mitt 2½ måneders opphold i interne- og ringsleiren og opdaget at der blandarmene i været. Men alt i alt blev 25—30 mennesker drept, likesom en hel del soldater til betjening av våbnene.

Forklaringen på dette var englendernes brutale opptreden mot den norske befolkning, som de sa sig å være kommet for å hjelpe. Jeg skal fortelle

Bjerkvik var ikke besatt av tyskerne. Det engelske artilleri hadde ikke gjort annet enn å ødelegge norsk eiendom, norske husdyr, norske civile menn, kvinner og barn. En av innbyggerne i Bjerkvik kom til mig og bad mig utvirke av den tyske chef i Ofoten, generalitnant Dietl, at tyske tropper måtte komme til hjelp og rydde op på brandtomtene. Man fryktet i motsatt fall at der vilde bryte ut pest på grunn av de råtnende dyrekadavrene.

Det kan derfor forstås at overalt, hvor jeg har været i Nord-Norge, har jeg ikke hørt noget annet enn at opinionen støtt og sikkert svinger vekk fra England og over til Tyskland. Tyskerne får overalt det lovord at de operer sig pent, mens det var nok av frontsoldater som sa at englenderne bare festet og rømte sig og rømte når det begynte å bli farlig.

Overlegen tysk seier.

Respekten for den tyske soldat og den tyske krigsmakt var almindelig, og den gledet mig derfor å høre hvorledes disse fremragende tropper bare hadde lovord om oss nordmenn. Tyskerne skjønnte vi ikke kunde hamle op med dem, idet vi manglet øvelse og materiell. Men den norske soldat imponerte ved sin tapperhet og sin skyteferdighet.

Hvad fremtiden angår, vil jeg bare si at flere og flere sammen med mig er av den bestemte opfatning at den store krig vil ende med en overlegen tysk seier og det engelske pervedelses undergang. Vi mener at dermed går verden inn i et nytt tidsskifte, som vil bli til velsignelse, ikke minst for vårt eget fedreland.

Mandag, den 8. april.

var altså dagen for tyskernes ankomst, og da var den militære situasjon i området Narvik følgende: I Narvik var to panserskip og skudd

skyte uten varsel inn i en flokk fredelige mennesker.

Verst var imidlertid beskytningen av det lille stedet Bjerkvik ved bunnen av Ofotfjorden. Ca. 2—3 km. fra selve Bjerkvik ligger ekserserplassen Elvegårdsmoen, hvor det blev kjempet april. De tyske tropper hadde imidlertid trukket sig op i fjellene for å komme vekk fra det engelske skibartilleri. Så bestemte engelskmennene sig til å sette tropper i land, og etter den tyske arbeidertid sin dødsfiende landsetningen med en voldsom går derfor hver eneste tysk soldat gladelig i døden.

Og nu et ord om nordmennenes en- og to tredjedels tapelighet. Jeg vendte tilbake til Narvik etter mitt 2½ måneders opphold i interne- og ringsleiren og opdaget at der blandarmene i været. Men alt i alt blev 25—30 mennesker drept, likesom en hel del soldater til betjening av våbnene.

Forklaringen på dette var englendernes brutale opptreden mot den norske befolkning, som de sa sig å være kommet for å hjelpe. Jeg skal fortelle

Altså en helt vanvittig opptreden fra engelsk side.

klare. I havnen lå panserskipene «Nor-sig i Finnmark, og generalen hadde ge» og «Eidsvoll». Ute i fjorden nogen gitt ordre om at den bataljon av I. R. taket. Det sakk i hele huset. I dette bevoikningsfartøier og dessuten nogen 13. som lå på Elvegårdsmoen skulde innseilikk blev panserskipet «Eidsvoll» undervannsbåter. Av artilleri fantes i til Narvik. Generalen som satt i Finn-senket med 3 torpedoer, og så begynte Narvik en gammel festningskanon, mark, tok altså ikke noget hensyn til en veldig kanonade nede i havnen hvor plassert på en jernbanevogn. I Narvik mig som satt i Narvik og bedre enn tyskerne var gått løs på panserskipene en videre et infanterikompani som nogen annen visste at Narvik var en «Norge» og senket også det. Endel hus i flere uker hadde holdt på med å rottefelle.

sprengte skyttergraver. Dessuten lå der Min regimentstab fikk det nu tra- Jeg fikk nu meddelelse om at et pionerkompani i byen, det hadde velt med å få inn bataljonen og få den været opptatt med å bygge blokkhus, og innkvartert, men litt over midnatt var så stod der et svakt batteri luftvern-bataljonen kommet og innkvarteringen skyts.

Chefen var beordret til et kursus på Terningmoen, så batteriet blev kommandert av en fenrik. På Elvegårdsmoen, ca. 15 km. nord for Narvik, lå en bataljon av I. R. 13.

Mandag gikk som vanlig, men

ut på kvelden begynte det å bli livlig.

Efter tyskernes ankomst skrev jeg ned en noliaktig beretning om alt som hendte, med angivelse av klokkeslett.

Kl. 10 mandag aften blev jeg ringt op fra Divisjonskontoret i Harstad og fikk følgende underretning: «Det er innløpet melding fra sendemann Colban i London om at tyske og engelske sjøstridskrefter befinner sig i Nordsjøen på marsj nordover. De kan ventes til Ofoten ved midnattstid. Der skal skytes på tyskerne, men ikke på engelskmennene.»

Så spurte Divisjonskontoret: «Akte obersten å trekke den bataljon som ligger på Elvegårdsmoen til Narvik?»

Til dette svarte jeg: «Jeg har alltid ihdevdet at man ikke kan forsvare Narvik mot en flåte, hvis man ikke har annet enn geværer. Jeg er av akkurat samme mening idag.

Bataljonen vil bare fylle op i Narvik og være i veien.

Jeg tar den derfor ikke inn til byen Det eneste jeg tar inn, er mitraljsekompaniet.

Det gikk så en tid, og så kom Divisjonskontoret igjen i telefonen. Kontoret hadde konferert med divisjonschefen, general Fleischer, som befant

sig i Finnmark, og generalen hadde gitt ordre om at den bataljon av I. R. taket. Det sakk i hele huset. I dette bevoikningsfartøier og dessuten nogen 13. som lå på Elvegårdsmoen skulde innseilikk blev panserskipet «Eidsvoll» undervannsbåter. Av artilleri fantes i til Narvik. Generalen som satt i Finn-senket med 3 torpedoer, og så begynte Narvik en gammel festningskanon, mark, tok altså ikke noget hensyn til en veldig kanonade nede i havnen hvor plassert på en jernbanevogn. I Narvik mig som satt i Narvik og bedre enn tyskerne var gått løs på panserskipene en videre et infanterikompani som nogen annen visste at Narvik var en «Norge» og senket også det. Endel hus i flere uker hadde holdt på med å rottefelle.

sprengte skyttergraver. Dessuten lå der Min regimentstab fikk det nu tra- Jeg fikk nu meddelelse om at et pionerkompani i byen, det hadde velt med å få inn bataljonen og få den været opptatt med å bygge blokkhus, og innkvartert, men litt over midnatt var så stod der et svakt batteri luftvern-bataljonen kommet og innkvarteringen skyts.

Chefen var beordret til et kursus på Terningmoen, så batteriet blev kommandert av en fenrik. På Elvegårdsmoen, ca. 15 km. nord for Narvik, lå en bataljon av I. R. 13.

Mandag gikk som vanlig, men

tyske tropper gikk i land

nede i havnen og gikk selv ned for å se hvad bataljonen foretok sig. Jeg traff majoren opptatt med å ordne sin bataljon og gav ham anvisning på å Divisjonskontoret i Harstad og sa attyskerne tilbake. Majoren sa at han tyske sjøstridskrefter befant sig i kampholdt på å utvikle bataljonen og at ved Bolærne og Rauer i Oslofjorden og første kompani var under fremmarsj, at tyske krigsskip dampet inn gjennom Ofotfjorden. Jeg hadde meddelelse om disse tyskerne frem, og sammen med majoren til kommandørkaptein Askim på «Nor» gikk jeg ned mot dem og vinket holdt ge», og hr. Askim sa: «Jeg har fått Tyskerne stanst. Jeg meddelte dem at denne melding og kan meddele at nude norske tropper vilde åpne lid hvis går vi ut.»

På regimentskontoret var om natten for å gi dem tid til å komme sig ombord, gav jeg dem en frist på 20 minutter. Regimentsstaben og chefen for I. R. nutter. På henstilling fra majoren blev 13, med de fleste av sine kompanichefristen forlenget til 30 minutter, idet majoren mente at han trengte denne

Den situasjon som forelå var altså: tid til å få sin bataljon i orden på. Tyske sjøstridskrefter kom inn gjennom Ofotfjorden, fulgt i hælene av engelskeret, ringte op til Divisjonskontoret i krigsskip, og fra Divisjonskontoret var Harstad, forklarte situasjonen og at bataljon gitt denne ordre: Narvik må og bataljonen om nogen minutter vilde gå skal holdes, der skytes på tyskerne, frem for å kaste tyskerne tilbake. men ikke på engelskmennene. Altså, Samtidig spurte jeg om divisjonen dagen før tyskerne kom til Norge, fikk hadde noget å si. På det fikk jeg følgende svar:

Jeg gav derfor majoren

forreste linje. Sammen med generalen hadde jeg at jeg ikke kunde skjønne hvor len var også den tyske konsul i Nar-ledes denne mobilisering skulde foregå. k. General Dietl sa: «De må ikke lanar tyskerne hadde satt sig i besiddet komme til blodutgydelse. I dette delse av regimentets ekserserplass med seilikk er Danmark besatt. Vi er like-depoter. Generalen som øiensynlig ikke des herrer over Oslo, Kristiansand hadde fått nervepåkjenningen, sa at jeg Stavanger, Bergen og Trondheim. Her skulde ta med mig det nødvendige ar- i Ofoten er landet en divisjon. Elve-kiv og følge efter bataljonen, som av gårdsmoen er besatt. Deres to panser-generalen hadde fått ordre om å slå skib er senket. Her på havnen liggesig igjennem.

10 jagere, og utenfor havnen patrulljerer Dermed sluttet samtalen, idet en to slagskib. De har ingen chanser. officer fra den tyske generalstab kom ned på kontoret og erklærte at det ikke

Jeg vil på det innstendigste be Dem om ikke å skyte.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

Jeg tok et overblikk over situasjonen. De norske soldater jeg så, gikk rundt i fjell i 2½ måned.

og særlig hadde de respekt for skarp-skytterne. Alle våre sårede er truffet i hodet, sa de. Tyskerne hadde heller ikke annet enn pent å si om franskmennene, som var tapre folk, og som de nærmest syntes synd på. Engledderne var de derimot rasende på. På grunn av den engelske flåte rømmer tyskerne Narvik en kortere tid.

Byen blev så besatt av nordmenn og franskmenn.

Men så kom den tyske fremrykning Belgia, Holland og Frankrike, og er vakker dag opdaget de tyske patruljer at fienden var borte. Efter hvad tyskerne sa hadde englenderne lurt nordmennene til å gå til angrep på nordfløien, og mens kampen foregikk der gikk stormaktenes tropper ombord og dampet ut Ofotfjorden.

Det er derfor ikke noget å undre over at en av mine karene, en Narvikgutt, som hadde deltatt i hele krigen uttalte følgende om hvorledes han hadde hatt det: «Engelskmennene valdri ved fronten. De satt bakom og sendte oss fremom sig. Hver eneste engelskmann skulde været skutt.»

Til lands var tapene ikke særlig store, men til sjøs var de svære. Tyskerne mistet 10 jagere, og englenderne ikke alene jagere, men store fartøier Ofotfjorden er derfor idag en eneste stor kirkegård, hvor tusener unge, kraftige menn er sunket ned til den siste hvile.

Den tyske moralen.

Under mitt fangenskap kom jeg meget i berøring med de menige tysker og prøvde å bli klar over hvori egentlig tyskernes styrke ligger. Og mit inntrykk er at tyskernes styrke ligger i den fantastiske moralen som karakteriserer alle menn fra øverst til nedest.

Oz denne gode moral kommer en slik betingning at deres offiserer (offiserer) kommer er etter hvad det forlader som ligger ved elven Lofte. Disse i den lille landsby La Chart